

SOSYAL HİZMET ARAŞTIRMASI UYGULAMASI

I-II
Dersleri Yönergesi

HAZIRLAYANLAR

Öğr. Gör. Elvan ATAMTÜRK
Arş. Gör. Nurgül CERTEL

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
SOSYAL HİZMET BÖLÜMÜ

SOSYAL HİZMET ARAŞTIRMASI UYGULAMASI I - II DERSLERİ YÖNERGESİ

KATKI VERENLER

Doç. Dr. Burcu YAKUT-ÇAKAR
Prof. Dr. Yüksel BAYKARA-ACAR
Öğr. Gör. Elvan ATAMTÜRK
Arş. Gör. Nurgül CERTEL

Ekim, 2019
KOCAELİ

İÇİNDEKİLER

Sayfa

I. GİRİŞ.....	1
II. SHB 301 SOSYAL HİZMET ARAŞTIRMASI UYGULAMASI I VE SHB 302 SOSYAL HİZMET ARAŞTIRMASI UYGULAMASI II DERSLERİNİN TEMEL AMAÇLARI.....	1
III. ARAŞTIRMA UYGULAMA SÜRECİ.....	2
IV. BİÇİMSEL GEREKLİLİKLER.....	4
KAYNAKÇA.....	8
EKLER.....	9
EK 1: Araştırma Önerisi Formatı.....	9
EK 2: SHAU II Dersinde Yapılması Gereken Çalışma İçeriği.....	11
EK 3: Dış Kapak Düzeni (Araştırma Önerisi İçin).....	12
EK 4: Dış Kapak Düzeni (Araştırma Raporu İçin).....	13
EK 5: İç Kapak Düzeni.....	14
EK 6: Cilt Sırtı (Karton Kapak).....	15
EK 7: Sayfa Yapısı.....	16
EK 8: İçindekiler Bölümü.....	17
EK 9: Tablolar ve Grafikler.....	18
EK 10: APA Yöntemine Göre Alıntı Yapma ve Kaynak Gösterme.....	19

SOSYAL HİZMET ARAŞTIRMASI UYGULAMASI 1-2 YÖNERGESİ

I. GİRİŞ

Sosyal hizmetin bilgi temelini farklı disiplinlerden aldığı ve uygulamadan elde ettiği bilgiler oluşturur. Sosyal hizmet uygulaması sürecinde yapılacak bilimsel araştırmalar, sosyal hizmet bilgi bütününe önemli katkılar sağlamaktadır.

Uygulamada çalışılan grupların ihtiyaçlarını ve özelliklerini belirleme, sorun kaynaklarını tanımlama, yapılan sosyal hizmet müdahalesinin etkililiğini değerlendirme vb. amaçlarla bilimsel araştırmalar yapılmaktadır. Bilimsel araştırma yapma ve uygulamadan gelen bilgiyi sosyal hizmet bilgi bütününe sağlama aynı zamanda sosyal hizmet uzmanlarının etik bir sorumluluğudur. Bu sorumluluk mesleğe, müracaatçıya ve topluma yönelik üstlenilmiştir. Sosyal hizmet uzmanı, sosyal politikaların değerlendirilmesi ve gelişmesinde de söz konusu sorumluluğu dikkatle yerine getirmelidir.

Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü ders programında yer alan SHB301 Sosyal Hizmet Araştırması Uygulaması I (SHAU I – 5. yarıyıl) ve SHB302 Sosyal Hizmet Araştırması Uygulaması II (SHAU II – 6. yarıyıl) dersleri yukarıda kısaca özetlenen sorumluluk ve ihtiyacın sosyal hizmet eğitiminde hayata geçmesi açısından önemlidir. Öğrencilerin 3. ve 4. yarıyıldan almış oldukları Sosyal Hizmet Araştırması I ve II ile İstatistiğe Giriş derslerinden edindikleri bilgi ve becerilerin, araştırma planlama ve uygulama aşamalarında önemli destek sağlayacağı beklenmektedir.

II. SHB301 SOSYAL HİZMET ARAŞTIRMASI UYGULAMASI I VE SHB302 SOSYAL HİZMET ARAŞTIRMASI UYGULAMASI II DERSLERİNİN TEMEL AMAÇLARI

Öğrencilerin SHAU I ve II dersini yüklenbilmesi için temel koşul “Sosyal Hizmet Araştırması I-II” dersini en az bir kez almış olmaları ve bu dersten devamsızlıktan kalmamış olmalarıdır. Öğrenciler grup öneri formlarını teslim etmeden önce danışmanları ile iletişime geçmeli ve danışman onayı ile dersi yüklenmelidir.

SHAU I ve II derslerinin amaç ve içerikleri aşağıda verilmiştir:

Sosyal Hizmet Araştırması Uygulaması I:

Amaç: Öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemleri ve araştırma sürecine ilişkin bilgi ve becerilerini kullanarak sosyal hizmetler alanında bir araştırma önerisi hazırlamaları beklenmektedir.

İçerik: Bu ders, öğrencilerin bir öğretim elemanının yönetiminde, küçük gruplar halinde bir araştırma projesini üstlenmelerine olanak sağlamaktadır. Ders, öğrencilerin, araştırma

projeleri ile ilgili olarak seçtikleri konular etrafında odaklaşır. Öğrenciler, sosyal hizmete ilişkin bir sorun alanında bir araştırma projesi geliştirecektir. Ders süresince, öğrencilerden seçtikleri konu ile ilgili bir araştırmayı “araştırma önerisi” kurallarına uygun olarak planlamaları ve veri toplama aracını geliştirerek uygulamaya hazır olmaları beklenmektedir.

Sosyal Hizmet Araştırması Uygulaması II:

Amaç: Öğrencilerin sosyal hizmetler alanında hazırladıkları araştırma önerisi çerçevesinde araştırmayı yapmaları ve raporlaştırmaları beklenmektedir.

İçerik: Öğrencilerin SHAU I dersi kapsamında hazırlamış oldukları araştırma önerisi doğrultusunda araştırmalarını uygulamaları beklenmektedir. Ders kapsamında, öğrenciler verileri toplayacak/analiz edecek ve sonunda yazılmış olan araştırma raporunu ile poster sunumunu Sosyal Hizmet Araştırma Uygulaması Koordinatörlüğü'ne teslim edecektir.

Görüldüğü gibi, öğrencilerin SHAU I dersi kapsamında bir araştırma önerisi geliştirmeleri; SHAU II dersi kapsamında da planladıkları araştırmayı gerçekleştirerek raporlaştırmaları beklenmektedir. Dolayısıyla, bu iki ders kapsamındaki uygulama, literatür taraması yapma (ve taramayı öğrenme) bir araştırma problemi ve araştırmanın amacını belirleme, araştırmanın yöntemini tanımlama (model, örneklem/çalışma gurubu, veri toplama araçları, veri analizi) ve sonra da bu plan dahilinde araştırmayı gerçekleştirmeyi içeren uzun soluklu bir süreçtir.

III. ARAŞTIRMA UYGULAMA SÜRECİ

SHAU I ve II kapsamında çalışılacak araştırma konusu, öğrencilerin katılımı ve eğitsel danışmanın yönlendirmesi sonucu belirlenir. Her iki derste öğrencilerden beklenenler aşağıda özetlenmektedir.

Sosyal Hizmet Araştırması Uygulaması I:

SHAU I dersi sonunda öğrencilerin araştırma önerisinin de iki ana bölümünü tamamlaması beklenmektedir. Bu bölümler;

1. Literatür tarama ve kuramsal (kavramsal) çerçeve, araştırmanın problemi, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın sayıltısı (var ise), araştırmanın sınırlılıkları ve araştırmanın tanımları, süre ve olanakları içeren ilk bölüm;
2. Yöntem ise ikinci ana bölümdür. Yöntem bölümünde öğrencinin, araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları ve verilerin analizine ilişkin bir tanımlama yapması beklenmektedir. SHAU I dersi sonunda öğrencilerin, veri toplama araçlarını da geliştirmiş ve tamamlamış olması gerekir.

Öğrenci grupları çalışma disiplini ve hızı açısından farklılık gösterebilir. Bu açıdan, SHAU I dersi sonunda bazı grupların veri toplama sürecini de tamamlamış olmaları mümkündür. Bu durum

belirlenen konu ile ilgili olabileceği gibi, veri toplama sürecinde yaşanması olası sorunların daha az yaşandığı araştırma konularında ortaya çıkabilmektedir. Nihayetinde, SHAU I dersi kapsamında bahar yarıyılı boyunca yukarıda özetlenen aşamaların tamamlanarak **hazırlanan araştırma önerisinin (başlıkları ve kısa içerikleri için bkz. EK 1) danışman onaylı son halinin akademik takvimde final sınavlarının (ÜSD-ESD dâhil) bitiş günü olarak ilan edilen günde saat 10.00'da, basılı kopyanın SHAU Koordinatörlüğü'ne teslim edilmesi** gereklidir. Belirtilen zamanlarda ve biçimlerde yapılmayan teslimler kabul edilmeyecektir. Eğitsel danışmanı tarafından bu tarih itibarıyla araştırma önerisi onay almamış olan gruplar bütünlemeye kalmış durumdadır ve danışman onaylı nihai teslimleri bütünleme takvimine göre gerçekleştirmeleri beklenmektedir.

Sosyal Hizmet Araştırması Uygulaması II:

SHAU II dersinde öğrenciden hazırladığı veri toplama aracını kullanarak verileri toplaması, verileri işleme ve çözümlene işlemini tamamlaması ve bu çalışmalar ışığında bulgular ve yorum bölümünü hazırlayarak araştırma raporunu hazırlaması beklenir. Bu kapsamda yapılacak çalışma **EK-2**'de özetlenmiştir.

Araştırma raporunun yazım sürecinin devam eden bir niteliğe sahip olduğu unutulmamalıdır. Dolayısıyla, SHAU I ve II kapsamında yapılan çalışmaların tümünü kapsıyor olduğundan tümünün yazımı için uygulamanın tamamlanması beklenmemelidir. SHAU II dersi kapsamında araştırma gruplarının güz dönemi boyunca¹ yürütülen çalışmaları neticesinde **tamamladıkları araştırma raporunun ve sunum posterinin (detaylar için bkz. Bölüm IV) akademik takvimde final sınavlarının (ÜSD-ESD dahil) bitiş günü olarak ilan edilen günde saat 10:00'da SHAU Koordinatörlüğü'ne teslim edilmesi gerekmektedir. Teslimlerden sonraki gün ise gruplar tam kadro olarak hazır bulunacak ve saat 10:00 ile 16:00 arasında poster sunumlarını gerçekleştirecektir.** Yapılacak olan sunumlar tüm ekibin katılımı ve söz hakkı almasıyla gerçekleştirilecektir. Her bir sunum 10 dakika sunum 5 dakika soru cevap olacak şekilde toplamda 15 dakika sürmelidir. Sunumun içeriğinde kuramsal çerçeveye yer verilmemelidir. Yapılmış olan çalışmanın niteliği göz önünde bulundurularak sunumda; araştırmanın temel sorusu, varsayım, hipotez, yöntem açıklanmalı, elde edilen bulguların en önemlileri belirtilmeli ve yorumlanmalıdır. Eğitsel danışmanı tarafından belirtilen teslimat takvimi dâhilinde araştırma raporunun nihai hali onaylanmamış olan grupların araştırma raporunu bu aşamada spiralli olarak teslim etmeleri beklenmektedir. Eğitsel danışman onayını almamış gruplar bütünlemeye kalmış durumdadır. Bütünlemeye kalmış olmak sunumlardan muafiyet anlamına gelmez, teslimatın biçiminden/bütünleme durumundan bağımsız olarak grupların posterlerini hazırlamaları ve sunumlarını gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Bütünleme sürecindeki grupların **danışman onaylı** nihai teslimleri bütünleme takvimine göre gerçekleştirmeleri

---

¹ Araştırma uygulamasının bahar döneminde başlayıp bir sonraki eğitim öğretim yılının güz döneminde tamamlanacak biçimde kurgulanmasının temel nedeni aradaki yaz döneminin de araştırma süreci için kullanılabilmesine (örneğin, veri toplama) olanak sağlanmasıdır.

beklenmektedir. Bu derse ilişkin notun **yüzde 20'si poster ve sunumun, yüzde 80'i ise araştırma uygulama süreci ve araştırma raporunun değerlendirilmesinden** oluşmaktadır.

IV. BİÇİMSEL GEREKLİLİKLER

Araştırma uygulamasına ilişkin araştırma raporu ve poster sunumların ortaklaştırılmasına yönelik olarak uyulması zorunlu birtakım biçimsel gereklilikler bulunmaktadır.

- Araştırma raporu rapor yazma kurallarına ve araştırma raporunun bölümlerine uygun olarak hazırlanmalıdır.
- Raporda bilimsel bir dilin kullanılması gerekmektedir. Bilimsel raporlarda anlatım yazarların ağzından yapılmaz, dolayısıyla “ben”, “biz” gibi birinci şahısla ilgili ifadeler kullanılmamalıdır. Ayrıca araştırma raporu bitmiş bir çalışmanın ürünü olduğundan dilbilgisi açısından **geçmiş zaman kipi** kullanılarak yazılmalıdır (örn. “Yapılacak görüşmeler için ASPB İl Müdürlüğü’nden izin alınmıştır”). Rapor metni içinde şimdiki zaman ya da geniş zaman kipleri ise ancak araştırma içindeki bir kısma yapılan göndermelerde kullanılabilir (örn. “Tablo xx’de görüşmecilerin eğitim durumlarına göre dağılımları gösterilmektedir.”).
- Raporun dilinde sadelik, yalınlık ve açıklık esastır. Okuyucu tarafından anlamayı kolaylaştıracak sade ve keskin bir dille yazılmalıdır. Anlatımın parlak bir edebi niteliğinden çok açık ve anlaşılır olması gerekmektedir.
- Rapor metni içinde çok kısa ya da çok uzun paragraflardan kaçınılması gerekmektedir. Uzun ve dolambaçlı anlatımlar içeren cümleler yerine kısa ve sade kavramlarla ifade eden cümleler metni okunabilir ve anlaşılır kılmaktadır.
- Raporun içinde biçimsel tutarlılık sağlanması gerekmektedir. Bu tutarlılık tablo, şekil, kısaltma, kaynak gösterme, sayıların kullanımı gibi pekçok noktada sağlanmalıdır.
- Sayıların yazımına ilişkin kural ona kadar olan sayıların metin içinde kelime olarak, ondan büyük olanları ise rakamla yazmak gerektiğidir. Ayrıca paragraflar rakam ya da sayı kelimesi ile başlamaz. Metin içinde yüzdelerin yazılışında sembol değil kelime ve rakam (“yüzde 80”) kullanılmalıdır. Tablolarda ise sayı kelimesi değil rakam bulunmalıdır. (Bkz. **EK-9**)
- Rapor metninde kullanılacak alıntı ve kaynak gösterme kuralları için EK-10’da örnekleri sunulduğu üzere APA (American Psychological Association) yazım kuralları ve kaynak gösterme biçimi temel alınmalıdır.

- Araştırma raporunun yazı karakteri **Times New Roman** olmalı ve **12 punto** ile bir buçuk satır aralıkla yazılmalıdır. Paragraf başlarında girinti olmamalı ve metnin tümü **iki yana yaslı (Justified)** biçimde hizalanmalıdır. Sayfa düzeni **sağ 2,5 cm ve soldan 3 cm; alt ve üstten 2,5 cm** olarak ayarlanmalıdır.
- Rapordaki tüm sayfa numaraları aynı punto ve büyüklükte, ortalı olarak sayfanın alt kısmında yer almalıdır. Kapak sayfasında sayfa numarası bulunmamalı ancak ana metinden önceki sayfalar Roma rakamları (**i, ii, iii, iv, v,...**) ile numaralandırılmalıdır. Ana metnin sayfa numarası **1** ile başlamalıdır.
- Rapordaki konu ve bölüm başlıkları metin içinde şu şekilde numaralanmalıdır:
  - Ana konu başlıklarında, başlık sola dayalı yazılır, numaradan sonra nokta konulur, sözcükler büyük harfle ve koyu yazılır.
  - Alt konu başlıkları sola dayanmalı, sadece iki rakam arasına nokta konmalıdır. Sözcükler büyük harfle başlamalı ve koyu tonda yazılmalıdır.

ÖRNEK

1. KONU BAŞLIĞI

1.1. Alt Konu Başlığı

1.1.1. Alt Alt Konu Başlığı

- Tablolar ve şekillere ayrı sıra numarası verilmelidir. Tablolarda başlık sola dayalı olarak yazılmalı ve tablonun **üzerine** yerleştirilmelidir. Numaradan sonra nokta konulmalı, başlığın ilk harfi büyük harf yazılmalıdır. Şekillerde ise başlık sola dayalı olarak yazılmalı ve şeklin **altına** yerleştirilmelidir. Numaradan sonra nokta konulmalı, başlığın ilk harfi büyük harf yazılmalıdır. Tablo ve şekiller başka bir kaynaktan alıntılındı ya da derlendi ise yararlanılan kaynak gene APA'ya uygun biçimde tablo veya şeklin altında gösterilmelidir.
- Veri toplama araçlarının kendisine (anket soru formu, yarı yapılandırılmış görüşme formu vb.) raporun ana metni içinde yer verilmez ancak mutlaka bir ek olarak raporun sonunda EKLER kısmında yer almalıdır. Bunun dışında araştırma uygulamasının gerçekleştirilebilmesi için alınan yasal izin belgesi vb.'nin de ekte sunulması gerekmektedir.
- Araştırma rapor metni içinde bazı terim, kurum, kuruluş isimleri vs. için kısaltmalar kullanılabilir. Kısaltılacak terimin metnin içinde ilk kullanıldığı yerde uzun yazılması ve hemen ardından parantez içinde kısaltmanın verilmesi gerekir. Bu yapıldıktan sonra rapor metninin daha sonraki kısımlarında bu terim geçtiğinde kısaltma olduğu gibi kullanılabilir. Kısaltmaların tümü tablolar ve şekiller listesini takiben liste halinde raporun başında sunulmalıdır.
- Araştırma raporu aşağıdaki biçimde kurgulanacaktır:

- Dış Kapak
- İç Kapak
- Teşekkür
- Türkçe Özet ve Anahtar Sözcükler
- İngilizce Özet ve Anahtar Sözcükler
- İçindekiler
- Tablolar Listesi
- Şekiller Listesi
- Kısaltmalar Listesi

BÖLÜM I - GİRİŞ

- Araştırmanın Problemi
- Araştırmanın Amacı
- Araştırmanın Önemi
- Araştırmanın Sayıtları
- Araştırmanın Sınırlılıkları
- Tanımlar
- Süre ve Olanaklar

BÖLÜM II – KAVRAMSAL ÇERÇEVE

BÖLÜM III - YÖNTEM

- Araştırmanın Modeli
- Evren ve Örneklem
- Veri Toplama Aracı
- Veri Toplama Süreci
- Verilerin Analizi

BÖLÜM IV – BULGULAR VE YORUM

BÖLÜM V – SONUÇ VE ÖNERİLER

- Kaynakça
- EKLER

- Raporun iç kapak sayfasında sırasıyla, araştırma konusu başlığı, öğrencilerin adı soyadı, eğitsel yöneticinin unvanı, adı ve soyadı, üniversitesi, bölüm adı ve ay, yıl, il, ortalanmış olarak alt alta aralıkla sıralanır. Aynı bilgiler araştırma raporunun dış kapağında (karton kapak) yer almalıdır. Cilt sırtında ise araştırma başlığı yazılmalıdır (İç kapak, dış kapak ve cilt sırtı için örnekler EK-3, EK-4, EK-5 ve EK-6'da verilmiştir).
- Raporun yazımının tamamlanmasını takiben grup tarafından yapılacak olan sunum powerpoint'te hazırlanmalıdır. Sunuma gruptaki her üye katkı vereceğinden ortak sunum yapılması beklenmektedir.
- Rapor sunumu için hazırlanmış olan powerpoint dosyasından yararlanarak 70x100 cm (A0) ölçülerinde basılmış olacak bir poster sunum oluşturulmalıdır. Poster sunumda araştırma sorunsalı, kavramsal çerçeve, yöntem, bulgular ve sonuç yer almalıdır.

Powerpoint kullanarak hazırlanan poster sunumlara ilişkin detaylı bilgi edinmek için ve sunum taslaklarına erişmek için aşağıdaki bağlantılardan yararlanılabilir:

http://shb.kocaeli.edu.tr/formlar/Ornek_Poster.pptx (Örnek Şablon)

http://www.posterpresentations.com/html/free_poster_templates.html

Karton kapaklı (EK-6 olarak hazırlanan araştırma raporunun basılı bir kopyası eğitsel danışmana, diğer kopyası ise Sosyal Hizmet Araştırma Uygulaması Koordinatörlüğü'ne Bölüm III'te belirtilen zaman planı dâhilinde teslim edilir. Hazırlanmış olan posterin de karton kapaklı rapor ile birlikte teslim edilmesi gerekmektedir. Basılı rapora ek olarak araştırma raporunun Microsoft Word (*.doc, *.docx uzantılı) ya da Adobe Acrobat (*.pdf) formatında düzenlenmiş **belge dosyasının** ve **poster sunumun** elektronik formattaki (*.pdf, *.jpg vb. uzantılı) dosyasının birlikte tek CD'ye kaydedilmiş olarak (-biri eğitsel danışmana diğeri koordinatörlüğe olmak üzere iki kopya) teslim edilmesi beklenmektedir. CD zarfının karton cilt arka kapağının iç kısmına yapıştırılması gerekmektedir. CD zarflarının dış kısmına, araştırma raporunun iç kapağında yer alan tüm bilgiler, küçültülmüş bilgisayar çıktısı alınarak yapıştırılmalıdır.

KAYNAKÇA

Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmetler Bölümü, *SH 342 ve SH 443 Dersleri İçin Araştırma Uygulaması Kılavuzu*, Ankara:2007.

Karasar, Niyazi (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, 22. Baskı, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.

Kocaeli Üniversitesi Kocaeli Sağlık Yüksekokulu Sosyal Hizmet Bölümü, *Sosyal Hizmet Araştırması Uygulaması 1-2 Yönergesi*, Kocaeli:2016.

EK 1: ARAŞTIRMA ÖNERİSİ FORMATI

BÖLÜM I

GİRİŞ (Bölüm I)

Bu bölümde araştırma konusunun ülkemizdeki ve dünyadaki durumu titiz bir biçimde incelenmiş literatür bilgisi ışığında ortaya konur. Kavramsal/kuramsal çerçeve bu bölümdedir.

Araştırmanın Problemi

Tüm bilimsel araştırmalar bir problem ile başlar. Problem, bireyi, fiziksel ya da düşünsel yönden rahatsız eden, kararsızlık ve bir'den çok çözüm yolu olasılığı görülen durumdur. Öğrencinin araştırma problemi olarak sosyal hizmet disiplini ve mesleği ile doğrudan ilişkili konuları seçmesi gerekmektedir. Araştırmanın problemi seçilirken, önemli bir soruya cevap vermesi, yenilik getirmesi, ilgi çekici olması, çözülebilir olması çalışma süresi ve olası riskler göz önünde tutulmalıdır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, iyi tanımlanmış bir problem içinde bulunmasına rağmen ayrıca ve açık olarak belirlemekte yarar vardır. Araştırmanın amaçları, ne, nasıl ve niçin gibi sorulara verilen cevaplardan oluşur. Araştırmada amaçlar soru cümleleri ya da denenceler (hipotezler) şeklinde ifade edilir. Öğrenci, denenceleri oluştururken bağımlı, bağımsız ve kontrol değişkenlerinin neler olduğunu bilmelidir.

Araştırmanın Önemi

Bu bölümde, yapılan araştırmanın, gerek kuramsal gerekse uygulamaya sağlayacağı yararları üzerinde durulur.

Araştırmanın Sayıltıları (Varsayımları)

Sayıltı, “deneyle kanıtlanmamış olmakla birlikte kanıtlanabileceği umulan, kuramsal düşünüş” ya da “varmış ve geçmiş gibi kabul edilerek bir şeyde dayanak olarak kullanılan” ilke olarak tanımlanabilir. Denence (hipotez) denenen yargı, varsayım ya da diğer adı ile sayıltı ise denenmeyen bir yargıdır. Her araştırmanın sayıltısı olması beklenmez. Nitel araştırma tasarımlarında sayıltı bulunmaz.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmacının yapmak istediği fakat çeşitli nedenlerle vazgeçmek zorunda kaldığı şeyler araştırmanın sınırlılıklarıdır. Sınırlılıklar, araştırma problemi olarak seçilen konudan, araştırma amaçlarından, pratik zorunluluklardan, araştırmacının bilgi ve olanaklarının sınırlılığından kaynaklanabilir. Sınırlılık, araştırmacının engelleyemediği güçlüklerle ilgilidir. Araştırma süresi bir sınırlılık değildir. Bu zaten en baştan bellidir.

Tanımlar

Araştırmacı, araştırmasında kullandığı kavramları okuyucuya doğru bir biçimde anlatabilmek için ayrıca bir yorumu gerektirmeyecek tarzda işlevsel olarak tanımlamalıdır. Araştırmalarda tanımlar, kavramsal ve işevuruk (işlevsel, operasyonel) tanım olmak üzere iki biçimde ele alınır. Ancak genelde araştırmalarda işevuruk tanımların yapılması beklenir. Bir başka deyişle, söz konusu kavramın, yapılan araştırma için anlamını yazmak önemlidir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma modeli “araştırma amacına uygun ve ekonomik olarak, verilerin toplanması ve çözümlenebilmesi için gerekli koşulların düzenlenmesi”dir. Araştırma modelleri, temelde, tarama ve deneme modelleri olmak üzere ikiye ayrılır. Bazı araştırmacılar nitel araştırmaları tarama modeli içinde ele almaktadır. Nitel desende yapılması planlanan bir araştırmada bu desen ve yöntemle ilgili bilgi olmalıdır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın genellenmek istediği elemanlar topluluğu evrendir. Nicel bir araştırmada araştırma sonuçlarının genellenebilirliğini artırmak önemlidir. Bununla birlikte, sayıca büyük bir evrene ulaşmak hiç kolay değildir. Araştırmacı, araştırmasına özgü olarak evreni, belirli özelliklere göre sınıflandırıp tanımlar. İşte, belli bir evrenden, belli kurallara göre seçilmiş ve seçildiği evreni temsil yeterli olduğu kabul edilen küçük kümeye “örneklem” denir. Nitel araştırmalarda genelleme amacı yoktur.

Veri Toplama Süreci

Bu bölümde, verilerin nasıl toplanacağı ayrıntılı olarak ifade edilir. Veri toplama araçları, araştırma amacının hayata geçirilmesini sağlayan araçlardır ve amacı yansıtılabilmelidir. Ölçülecek kavramların ölçülme düzeylerinin belirlenmesi kullanılacak istatistik teknikleri belirlemek bakımından önemlidir. Görüşme, yazışma, gözlem ya da belgesel tarama yolu ile veri kaynaklarından veriler toplanır. Verileri toplamadan önce veri toplama aracının öndenemesinin yapılması, veri toplama aracının geçerliğini denemek bakımından önem taşımaktadır. SHAU I dersi sonunda veri toplama araçlarının hazırlanmış olması (ve hatta öndeneme yapılmış olması) beklenmektedir.

Verilerin Analizi

Toplanan verilerin araştırma probleminin çözümüne katkı verecek biçimde işlenmesi ve çözümlenmesi gerekmektedir. En başta araştırma planlanırken hangi tür verilerin toplanacağı (olgusal ya da yargısal), bu verilerin hangi istatistiksel teknikler kullanılarak işlenip çözümleneceği bilinmelidir.

Süre ve Olanaklar

Araştırmanın planlanan (ya da belirlenmiş) süresi, araştırmaya ilişkin insangücü, maddi ve diğer kaynaklar ve olanakların burada belirtilmesi gereklidir.

Kaynakça

Öğrenci yararlandığı kaynakları kaynak gösterme kurallarına uygun olarak araştırma önerisinde göstermelidir. Araştırma raporunda kullanılacak alıntılar ve kaynak gösterme kuralları bakımından sosyal hizmet dergilerinde sıkça kullanılan APA (American Psychological Association) yazım kuralları ve kaynak gösterme biçimi temel alınacaktır (EK-4).

EK 2: SHAU II DERSİNDE YAPILMASI GEREKEN ÇALIŞMA İÇERİĞİ

Veriler ve Toplanması

Bu bölümde, araştırmacının veri toplama sürecini ayrıntılı olarak okuyucuya tanıtmayı beklenir. Veri toplama süreci nasıl olmuştur? (Zaman, yer, araştırmacılar vb.), Hangi veri toplama araçları kullanılmıştır? İçerikleri nelerdir? Veri toplama sürecinde neler yaşanmıştır? Ne tür zorluklar ile karşılaşmıştır? Nasıl çözüm üretilmiştir? Vb. soruların yanıtları düşünülerek içerik hazırlanmalıdır.

Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Toplanmış olan veriler amaca uygunluk, eksiklik, tutarsızlık bakımlarından denetlenir. Bu doğrultuda bazı veriler (katılımcı tarafından doldurulmuş vb. veri toplama araçları) elemine edilebilir. Veriler, öğrenciler tarafından uygun bir istatistik programına aktararak işlenir ve çözümlenir. Genellikle SPSS kullanılmaktadır. Bu noktada, değişkenlerin ölçülme düzeyleri dikkate alınır. Betimleyici veya kanıtlayıcı istatistikler kullanılarak basit ve çapraz çizelgeler kullanılarak bulgular oluşturulur. Nitel araştırma yapılması durumunda, kullanılan analiz yöntemi hakkında bilgi verilir.

Bulgular ve Yorum

Bulgu verilerin, işlenmesi, çözümlenmesi ve yorumlanması ile elde edilen bilgidir. Problemin çözümünde etkili olacak bulgular rapor hazırlama kurallarına uygun olarak okuyucuya sunulmalıdır. Tablolar oluşturulurken öncelikle araştırma grubunu tanıtan “Tanıtıcı Bulgular” bölümüne yer verilir.

Yorum, araştırma bulgularına verilen anlamdır. Bulgular tek başına problemin çözümünde kullanılamaz. Yorum yapabilmek için araştırma konusunda yapılmış daha önceki kuramsal ve deneysel çalışmaların derinliğine bilinmesi önemlidir. Araştırmanın giriş bölümünde yer alan literatür taraması ışığında bulgular kendi içinde ve diğer araştırma bulguları ile birlikte ele alınarak yorumlanır. Araştırmalarda Karasar (2011)’in ifadesi ile iç ve dış yorumlar yapılır² (Ayrıntı için bakınız Karasar, 2011)

Sonuçlar ve Öneriler

Sonuç bölümünde, araştırmacı gerçekleştirdiği araştırma yolu ile elde ettiği yeni bilgileri okuyucusu ile paylaşır. Öneriler bölümünde ise, araştırmacı problemin çözümünü sağlamak için uygulamaya ilişkin önerileri ve probleme ilişkin olarak yapılması gereken yeni araştırma önerilerini iletir. Öneriler araştırmacı tarafından geliştirildiği için kişiseldir. Bu öneriler olabildiğince araştırma bulgularına dayalı somut çözümleri içermelidir.

² Ayrıntı için bakınız: Karasar, Niyazi (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemi, 22. Baskı, s. 249

EK 3: DIŞ KAPAK DÜZENİ (Araştırma Önerisi İçin)

(Logo= 1,5cm x 1,5cm)

Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Sosyal Hizmet Bölümü (14 punto)

ARAŞTIRMA ÖNERİSİNİN BAŞLIĞI (20 punto)

(AŞağıdaki bilgiler 14 punto olmalıdır)

Araştırma Grubu
Adı Soyadı
(Soyadına göre alfabetik sırayla)

Eğitsel Yönetici
Unvanı, Adı Soyadı

SHB 301 Sosyal Hizmet Araştırması Uygulaması I Dersi Kapsamında
Araştırma Önerisi Olarak Hazırlanmıştır.

KOCAELİ
Ay, Yıl

EK 4: DIŞ KAPAK DÜZENİ (Araştırma Raporu İçin)

(Logo= 1,5cm x 1,5cm)

Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi
Sosyal Hizmet Bölümü (14 punto)

ARAŞTIRMA RAPORUNUN BAŞLIĞI (20 punto)

(AŞağıdaki bilgiler 14 punto olmalıdır)

Araştırma Grubu
Adı Soyadı
(Soyadına göre alfabetik sırayla)

Eğitsel Yönetici
Unvanı, Adı Soyadı

SHB 301-302 Sosyal Hizmet Araştırması Uygulaması I - II Dersleri
Kapsamında Gerçekleştirilen Araştırmanın Raporu Olarak Hazırlanmıştır.

KOCAELİ
Ay, Yıl

ARAŞTIRMA RAPORUNUN BAŞLIĞI (20 punto)

(Aşağıdaki bilgiler 14 punto olmalıdır)

Araştırma Grubu
Adı Soyadı
(Soyadına göre alfabetik sırayla)

Eğitsel Yönetici
Unvanı, Adı Soyadı

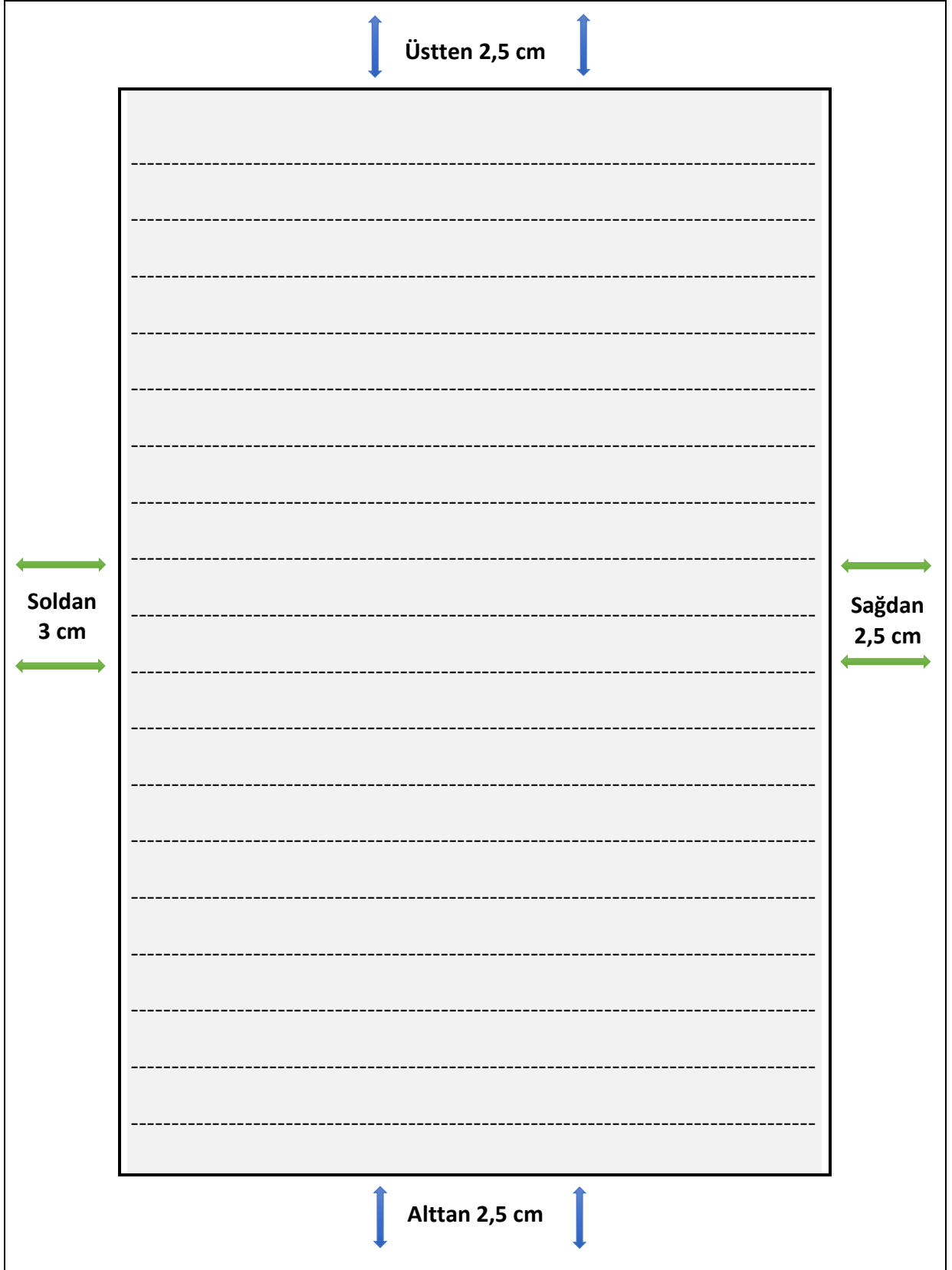
SHB 301-302 Sosyal Hizmet Araştırması Uygulaması I - II Dersleri
Kapsamında Gerçekleştirilen Araştırmanın Raporu Olarak Hazırlanmıştır.

KOCAELİ
Ay, Yıl

EK 6: CİLT SIRTİ (KARTON KAPAK)

	ARAŞTIRMA RAPORUNUN BAŞLIĞI	<div data-bbox="1129 304 1230 398" style="text-align: center;"></div> <div data-bbox="1072 394 1294 421" style="text-align: center;"><p>(Logo= 1,5cm x 1,5cm)</p></div> <div data-bbox="935 443 1449 504" style="text-align: center;"><p>Kocaeli Üniversitesi Kocaeli Sağlık Yüksekokulu Sosyal Hizmet Bölümü (14 punto)</p></div> <div data-bbox="874 566 1517 649" style="text-align: center;"><h3>ARAŞTIRMA RAPORUNUN BAŞLIĞI (20 punto)</h3></div> <div data-bbox="975 728 1401 761" style="text-align: center;"><p><u>(Aşağıdaki bilgiler 14 punto olmalıdır)</u></p></div> <div data-bbox="1015 784 1355 871" style="text-align: center;"><p><u>Araştırma Grubu</u> Adı Soyadı (Soyadına göre alfabetik sırayla)</p></div> <div data-bbox="1072 947 1294 1008" style="text-align: center;"><p><u>Eğitsel Yönetici</u> Unvanı, Adı Soyadı</p></div> <div data-bbox="887 1064 1505 1149" style="text-align: center;"><p>SHB 301-302 Sosyal Hizmet Araştırması Uygulaması I - II Dersleri Kapsamında Gerçekleştirilen Araştırmanın Raporu Olarak Hazırlanmıştır.</p></div> <div data-bbox="1110 1238 1251 1305" style="text-align: center;"><p>KOCAELİ Ay, Yıl</p></div>
	YIL	

EK 7: SAYFA YAPISI

EK 8: İÇİNDEKİLER BÖLÜMÜ

İÇİNDEKİLER		Sayfa
TEŞEKKÜR		i
ÖZET		ii
ABSTRACT		iii
İÇİNDEKİLER		iv
TABLolar DİZİNİ		vi
BÖLÜM I		
GİRİŞ		
1.1. KOnu BAŞLIĞI (KURAMSAL ÇERÇEVE)		4
1.1.1. ALT BAŞLIK		5
1.1.2. ALT BAŞLIK		5
1.1.2.1. Alt Alt Başlık		6
1.1.2.2. Alt Alt Başlık		6
1.1.2.2.1. Alt Alt Alt Başlık		7
1.1.2.2.2. Alt Alt Alt Başlık		8
1.1.2.2.3. Alt Alt Alt Başlık		9
:		
1.4. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ		24
1.5. ARAŞTIRMANIN AMACI		25
1.6. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ		26
1.7. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI		27
1.8. TANIMLAR		28
1.9. YAPILMIŞ ÇALIŞMALAR		29
BÖLÜM II		
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ		
2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ		35
2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM		36
2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI		38
2.3.1. Soru Kâğıdı		39
2.3.2. Ölçek/Skala/Envanter (Kullanılmışsa Tam Adı)		39
2.4. VERİ TOPLAMA SÜRECİ		40
2.5. SÜRE VE OLANAKLAR		41
BÖLÜM III		
BULGULAR VE YORUM		
3.1. BULGULAR VE YORUM		43
3.2. BULGULAR VE YORUMLARA İLİŞKİN ALT BAŞLIK		46
BÖLÜM IV		
SONUÇ VE ÖNERİLER		
4.1. TARTIŞMA VE SONUÇ		48
4.2. ÖNERİLER		50
KAYNAKLAR		55
EK 1		60
EK 2		61

EK 9: TABLOLAR VE GRAFİKLER

Araştırma raporunda verilen tabloların ve grafiklerin sunumunda, 3 öğenin bütünlüğü önemlidir:

- (1) Tablonun/Grafiğin Adı ve Numarası (*Tablo/Grafik adı olabildiğince kısa verilmelidir*)
- (2) Tablo/Grafik (*Tek tipte ve aynı formatta olmalı*)
- (3) Tablonun/Grafiğin Açıklaması (*Bilgi ve yorum içeren açıklama*).

ÖRNEK

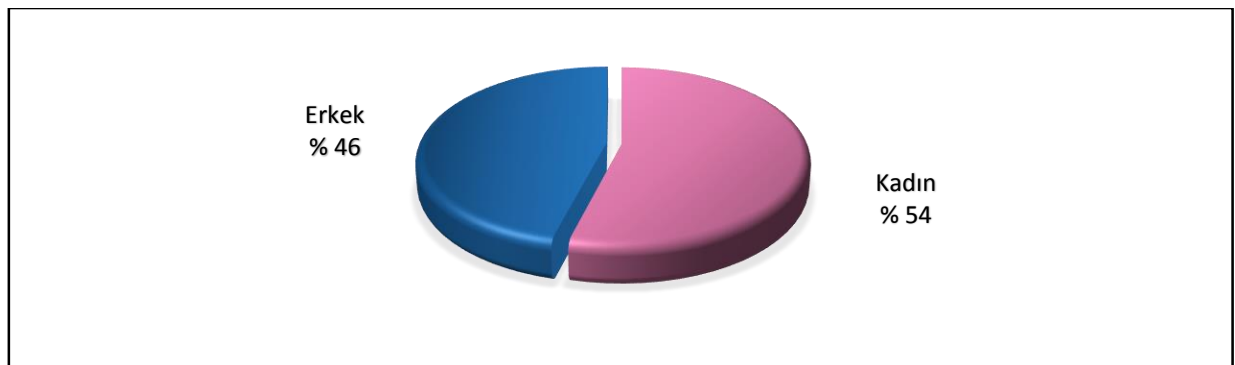
Tablo 1. Sosyal Hizmet Uzmanlarının Yaş Grupları

YAŞ GRUPLARI	N	%
40-45 Yaş Arası	9	7
35-39 Yaş Arası	11	8
30-34 Yaş Arası	39	30
25-29 Yaş Arası	72	55
TOPLAM	131	100

Araştırmaya katılan sosyal hizmet uzmanlarının yüzde 55'i (n=72) 25-29 yaş grubunda, yüzde 30'u (n=39) 30-34 yaş grubunda, yüzde 8'i (n=11) 35-39 yaş grubunda ve yüzde 7'si (n=9) 40-45 yaş grubundadır. (*Bilgi*)

Sosyal hizmet uzmanlarının yaş dağılımı incelendiğinde; en yüksek grubu yüzde 55'lik oran ile 25-29 yaş grubu; en düşük grubu ise yüzde 7'lik oran ile 40-45 yaş grubu oluşturmaktadır. Yaş ortalamaları $\bar{X}=29,84$ olarak hesaplanan sosyal hizmet uzmanlarının, genç bir nüfusa sahip oldukları söylenebilir. (*Yorum*)

Grafik 1. Sosyal Hizmet Uzmanlarının Cinsiyetleri

Grafik 1'de görüldüğü üzere araştırmaya katılan sosyal hizmet uzmanlarının yüzde %54'ü kadınlardan; yüzde 46'sı ise erkeklerden oluşmaktadır. (*Bilgi*)

Araştırmaya katılan aile mahkemesi uzmanlarının cinsiyetlerine göre dağılımı incelendiğinde, en fazla yüzdelik dilime sahip cinsiyet grubunun kadınlara ait olduğu görülmektedir. (*Yorum*)

EK 10: APA YÖNTEMİNE GÖRE ALINTI YAPMA VE KAYNAK GÖSTERME

Daha çok Sosyal Bilimler alanında kullanılan bu yöntemde gönderme yaparken araştırmanın sonunda ya da metin içerisinde yazarın soyadı ve yayın tarihinin ön plana çıktığını görürüz. Bu bilgi doğrultusunda APA yöntemine göre kaynak göstermede yazım kurallarını inceleyelim:

I. METİN İÇİNDE KAYNAK GÖSTERME³

Bu yöntemde paragraf içinde yapılan alıntıların kaynağını göstermek için paragraf ya da cümle bitiminden sonra yazarın soyadı, birden fazla yazar varsa soyadları, yayın tarihi, alıntı yapılan sayfanın numarası parantez içinde belirtilir. Bu yöntem yapıtlara göre farklılık gösterebilir. Aşağıda bunların örneklerini inceleyelim:

1. Tek yazarlı yapıt:

Metinde alıntı yapıldıktan sonra, parantez içinde, yazarın soyadı, yayın tarihi ve sayfa numarası, virgüllerle ayrılarak yazılır. Tek bir sayfaya gönderme yapıldığında “s.”, birden çok sayfaya gönderme yapılıyorsa “ss.” yazılır.

Örnek: Yapıtta “gerçekçiliği bazıları daha çok yöntem bakımından benimsemiştir, bazıları ise konu bakımından” (Moran, 1994, s. 36) denmesine rağmen...

Yazarın adı cümle içinde geçiyorsa aşağıdaki gibi yazılır:

Örnek: Berna Moran (1994), “gerçekçiliği bazıları daha çok yöntem bakımından benimsemiştir, bazıları ise konu bakımından” (s. 36) diyerek “gerçekçilik” kavramının farklı anlamlarına dikkat çeker.

2. İki ya da daha fazla yazarlı yapıt:

İki yazarı olan yapıtlara gönderme yapılırken her iki yazarın soyadı verilir.

Örnek: (Taner ve Bezirci, 1983, s. 86).

3. Yazarın aynı yıl yayımlanan yapıtları:

Aynı yazara ait iki ya da daha fazla yapıta gönderme yapılıyorsa yayın yılına alfabetik sırayı izleyen harfler eklenir.

Örnek: (Memet Fuat, 2000a); (Memet Fuat, 2000b). Bunlardan ilki, kaynakçada yer alan *İkinci Yeni* adlı kitaba, ikincisi ise *Orhan Veli* kitabına gönderme yapar.

---

³ Kaynak gösterme kuralları, İstanbul Bilgi Üniversitesi Türk Dili Birimi, Erişim tarihi: 19 Mart 2015, <http://tk.bilgi.edu.tr/?m=6#2>

4. Yazarı belli olmayan yapıt:

Yapıtın yazarı belirtilmemişse alıntı yaparken yapıtın adının ilk birkaç sözcüğü kullanılır. Bu tür bir yapıta gönderme yapılırken kitabın adı eğik (italik) olarak yazılır ve ardından tarih belirtilir:

Örnek*: Diğer bir kaynakta (*College Cost Book*, 1983) belirtildiği gibi...

College Cost Book'ta (1983) belirtildiği gibi...

5. Aynı soyadını taşıyan yazarlar:

Eğer aynı soyadına sahip birden fazla yazara gönderme yapılıyorsa yapıtların yayın yılları farklı olsa bile, cümle içinde yazarların adları da belirtilmelidir.

Örnek: Jale Parla (1989); Taha Parla (1993).

6. İki ya da daha fazla yapıt:

İki ya da daha fazla yapıta gönderme yapılıyorsa alıntı yapılan yapıtların yazarlarının soyadları, alfabeğe göre sıralanır.

Örnek: (Feigenbaum ve McCurduck, 1983; Roszak, 1989, 1991).

7. Kişisel görüşme:

Kişisel görüşmeler metinde belirtmeli ama kaynakçada yer almamalıdır.

Örnek: (Vüs'at O. Bener, kişisel görüşme, Aralık 2001).

8. Alıntılanan ya da aktaran kaynak:

Çalışmalarda birincil kaynaklara ulaşmak esastır, ama bazı güçlükler nedeniyle ulaşılamamışsa, göndermede alıntılanan ya da aktarılan kaynak belirtilir.

Örnek: (alıntılanan Gürbilek, 2004, s. 115); (aktaran Johnson, 2007b, ss. 37-38). Alıntılanan ya da aktarılan yapıttaki kaynak bilgilerine yer verilmez.

II. ÇALIŞMA SONUNDA KAYNAK GÖSTERME⁴

Metin içinde yapılan göndermelerin ayrıca çalışma sonunda “Kaynakça” başlığı altında toplanması gerekir. Metin içinde yapılmayan göndermeler “Kaynakça” bölümüne yazılmaz. Kaynakça bölümünde eserin yazarı belliyse önce soyadı yazılır. Kaynaklar alfabetik düzende sıralanır.

Kaynakların durumuna göre kaynakça gösterme yöntemlerini inceleyelim:

A. KİTAPLAR

Kaynaklar aşağıdaki sıra ile belirtilir.

yazarın soyadı- (ilk adının baş harfi ya da tam adı) adı- yayın tarihi -(altı çizgili ya da eğik, başlığın ilk harfi büyük özel isim yoksa diğerleri küçük harfle yazılır) yapıtın adı- yayın yeri şeklinde yazılır.

1. Tek yazarlı ya da editörlü kitap:

Gürbilek, N. (2004). *Kör ayna, kayıp şark*. İstanbul: Metis.

Kalpaklı, M. (Ed.). (1999). *Osmanlı divan şiiri üzerine metinler*. İstanbul: YKY

2. Birden fazla yazarlı ya da editörlü kitap:

Taner, R. ve Bezirci, A. (1997). *Seçme romanlar*. İstanbul: Evrensel.

3. Genişletilmiş baskılı kitaplar:

Alpay, N. (2004). *Türkçe sorunları kılavuzu (Gözden geçirilmiş ikinci baskı)*. İstanbul:Metis.

4. Yazarı olmayan kitaplar:

The 1995 NEA almanac of higher education. (1995). Washington DC: National Education Association.

5. Birden fazla ciltten oluşan kitaplar:

Moran, B. (1995). *Türk romanına eleştirel bir bakış* (3 cilt). İstanbul: İletişim.

6. Çeviri kitaplar:

Bahtin, M. M. (2004). *Dostoyevski poetikasının sorunları* (C. Soydemir, Çev.) İstanbul: Metis.

7. Derlenmiş bir kitaptaki yazı:

Karasu, B. (1997). İmge üretiminde roman hâlâ ilk sırada. *Ne kitapsız ne kedisiz* (ss. 13-22). İstanbul: Metis.

---

⁴ Kaynak gösterme kuralları, İstanbul Bilgi Üniversitesi Türk Dili Birimi, Erişim tarihi: 19 Mart 2015, <http://tk.bilgi.edu.tr/?m=6#2>

8. Ansiklopediler

Akün, Ö. F. (1992). Divan edebiyatı. *Diyanet vakfı islâm ansiklopedisi* (ss. 398-422). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

B. MAKALELER

Dergilerde yer alan makalelerden alıntı yapıldığında diğer kaynak gösterme yöntemlerinden farklı olarak yayının adı, sayı bilgisi ön plana çıkar. Sayfa numarasından önce belirtilen yayının adı ve sayı bilgisi, aralarında virgül koyularak eğik yazıyla yazılır.

Örnek: Turan, G. (2005, Haziran). İkinci Yeni'den sonra olan biten ne? *Varlık*, 1173, 3-5.

C. DİĞER KAYNAKLAR

a. Film

Demirkubuz, Z. (Yönetmen). (2006). *Yazgı* [Film]. İstanbul: Mavi.

b. Elektronik kaynaklar

Richmond, Mary. (1917). Social Diagnosis Erişim tarihi: 25 Eylül 2019, <https://www.historyofsocialwork.org/PDFs/1917,%20Richmond,%20Social%20Diagnosis%20OCR%20C.pdf>

Dr. Abel Scribe PhD. (2006, 3 Ekim). *Dr. Abel Scribe's guides to research writing and style*. Erişim tarihi: 31 Ekim 2006, <http://www.docstyles.com/index.htm>

Kaynak gösterimi, alıntı yapma gibi konularda ek olarak ayrıca aşağıdaki linkten yararlanılabilir. <http://iibf.baskent.edu.tr/bilgi/akademik.pdf>

Ayrıca bkz.

<http://www.ceviribilim.hacettepe.edu.tr/bilimselyayin.pdf>